

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Datum: 3. 2. 2013

Projekt: Využití ICT techniky především v uměleckém vzdělávání

Registrační číslo: CZ.1.07/1.5.00/34.1013

Číslo DUM: VY_32_INOVACE_3

Škola: Akademie - VOŠ, Gymn. a SOŠUP Světlá nad Sázavou

Jméno autora: Ing. Andrea Brzoňová

Název sady: Sociální zabezpečení pro 3. ročník oboru sociální činnost

Název práce: Způsobilost k právním úkonům (prezentace)

Předmět: Sociální zabezpečení

Ročník: 3.

Studijní obor: Sociální činnost 75-41-M/01

Časová dotace: 2 hodiny (první hodinu první čtyři části a druhou hodinu zbylé tři části)

Vzdělávací cíl: Žák bude schopen charakterizovat institut způsobilosti k právním úkonům.

Pomůcky: Počítač, notebook, dataprojektor.

Inovace: Posílení mezipředmětových vztahů, využití multimediální techniky, využití ICT.

ZPŮSOBILOST K PRÁVNÍM ÚKONŮM

I. Základní právní předpisy

- zákon č. 40/1964 Sb., občanský zákoník (§§ 7-10, 38)
- zákon č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád (§§ 186-191)
- zákon č. 262/2006 Sb., zákoník práce (§6)
- zákon č. 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění (§3)

2. Význam a vývoj institutu způsobilosti k právním úkonům

- v českých zemích byl zaveden ve druhé polovině 19. století
- v podstatě nahrazuje pojem „svéprávnost“, který platil až do roku 1950
- jeho cílem byla především ochrana práv, zejména majetkových, osob stížených duševní poruchou (bohužel i ochranu společnosti)
- týká se osob zletilých, u nichž přichází v úvahu buď zbavení, nebo omezení způsobilosti
- rozsah tohoto omezení stanoví soud

3. Způsobilost fyzické osoby mít práva a povinnosti

- vzniká narozením
- zaniká smrtí, popřípadě prohlášením za mrtvého
- tuto způsobilost má počaté dítě, narodí-li se živé

4. Způsobilost fyzické osoby vlastními právními úkony nabývat práv a brát na sebe povinnosti

- vzniká v plném rozsahu zletilostí, tj. dovršením 18. roku
- dále mezi 16. a 18. rokem věku uzavřením manželství na základě povolení soudu (a neztrácí se zánikem manželství ani prohlášením manželství za neplatné)
- právní způsobilost k řízení o přiznání ID vzniká ukončením povinné školní docházky

5. Zbavení nebo omezení způsobilosti k právním úkonům

- FO pro duševní poruchu (trvalou) není vůbec schopna činit právní úkony – soud ji zbaví způsobilosti k právním úkonům

Řízení o způsobilosti k právním úkonům

- písemný návrh na zahájení řízení může podat manžel/ka, partner, jeho dítě nebo jiný člen rodiny; případně zdravotnické zařízení, které je účastníkem řízení
- dokládá se lékařská zpráva

6. Právní důsledky

Osoba zbavená způsobilosti k právním úkonům:

- nemůže v podstatě činit žádné právní úkony; ty za ni činí opatrovník;
- nemá volební právo, rodičovská práva, nemůže držet zbraň, nemůže řídit vozidlo, být osvojitelem;
- může být se souhlasem opatrovníka umístěna v ústavu sociální péče;
- může bez souhlasu opatrovníka sama žádat soud o přezkoumání způsobilosti k právním úkonům.

7. Právní důsledky

Osoba omezená ve způsobilosti k právním úkonům:

- není způsobilá k těm občanskoprávním úkonům, jež jsou taxativně vymezeny v rozsudku soudu;
- má omezení v oblasti majetkoprávní a pracovněprávní;
- nekoná právní úkony, k nimž není způsobilá, ty za ni činí opatrovník;
- nemůže však být bez souhlasu opatrovníka umístěna v zařízeních sociální péče.

Prameny a literatura:

Arnoldová, A.: Sociální zabezpečení I. Praha, 2012. ISBN 978-80-247-3724-9

Krebs, V.: Sociální politika. Praha, 2010. ISBN 978-80-7357-585-4

Duková, I. a kol.: Sociální politika. Praha 2013. ISBN 978-80-247-3880-2

Dílo smí být dále šířeno pod licencí CC BY-SA (www.creativecommons.cz).

Materiály jsou určeny pro bezplatné používání pro potřeby výuky a vzdělávání na všech typech škol a školských zařízení.

Jakékoliv další využití podléhá autorskému zákonu.

Všechna neocitovaná autorská díla jsou dílem autora.